

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta - 3.—; „ 4.50
za četrť leta - 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 6 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglasil in oznanila se račune po 8 nov vrnaca v potitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obsoglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništva Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edinost je medr.

Pri čem smo?

Državnozborna sesija bliža se svojemu koncu. Poslanska zbornica je vspregledala valutne predloge v generalni debati z ogromno večino. S tem je v polni meri spolnila svojo nalogo — nalogo, kojoj je pridodelila — vlada.

Državni poslanci povrnejo se skoro v svoje družine. Parlamentarno življenje, ki se je letos zavleklo izredno na dolgo — notri v visoko poletje — potihne skoro. Poslanci naši treba da se oddahnejo po tolikih naporih, vladi pa treba časa, da spravi pod streho obilno žetev tega zasedanja. Da, vesela in zadovoljna sme biti naša vlada; žetev je obilna, nje in drugih poznanih krogov prisrčna želja se je izpolnila: poslanska zbornica je pritrdila nakani vlade, da se uravna naša valuta; vprav tako, kakor je želela — vlada.

Ta vseh vladni pa izvestno ne ostane brez posledic v političkem pogledu. Vprašanje je le, kakove bodo te posledice, bode-li narod slovenski imel dobička od tega, da so poslanci naši skoro neverojetnim samozatajevanjem tudi ob tej priliki vstrajali kot steber v tronožni večini poslanske zbornice? Slovenski državnozborni poslanci so izvestno tudi slovenski rodoljubje in ne moremo si misliti drugače, nego da se nadejajo ugodnega sadu svoji požrtvovalnosti. Dal Bog, da se niso varali tudi ob tej priliki! Želeti bi bilo to v interesu naše stvari, v interesu milega nam naroda slovenskega. Vsak delavec je vreden primerne plačila, isto tako bil bi skrajni čas, da narod naš zadobi zaslužen plačilo — plačilo za njega lojalnost in požrtvovalnost ter samozatovanje njega zastopnikov, pojavivše se vnovič na upravljajen način za koristi države? O da, v tem bi bilo obilo tolažbe, ako bi mogli trditi z absolutno gotovostjo, da zapričeta velikanska akcija na narodno-gospodarskem polju res donese koristi državi in nje narodom! Mi smo bili veliki skeptiki od prvega začetka in smo še danes. A takih dvomljivcev je ogromno število na vseh straneh. In mi ostanemo dvomljivci tako dolgo, dokler nas ne pouče istine, da smo se varali. V tem poslednjem slučaju, ki bi bil preprijeten za nas vseh, hočemo lojalno pripoznati svojo smoto.

Pač pa je akutno vprašanje: kakove bodo posledice veliki akciji vlade v političkem pogledu? Katera izmed velikih treh strank, sestavljajočih večino poslanske zbornice, prejme plačilo? To je za nas jedro današnje situacije. A uprav to vprašanje nas vznemirja prav zelo. Tudi mi bi se radi zibali v sladkih nadah — vsaj smo vsi ljudje; in človek kaj rad veruje v to, kar želi —, ali motrivše vse dogodke, vršivše so za parlamentarnimi kulisami od onega trenutka, ko je finančni minister stopil na pozorišče se svojimi valutnimi predlogami, nas prešinja bojazen, da so si dobičkov pribarantali zopet oni, ki niso naši prijatelji. Bojimo se, zelo bojimo, da se je njegova prevzvišenost g. minister-predsednik v svojih obravnavanjih z nemškimi liberalci zopet udal nemško-liberalni nenasitosti. Plener in slavna družba njegova so zahtevali koncesij za glasove svoje v prilog valutnim predlogom. A uprav v tej okolnosti je izraženo brezprimerno

hinavstvo nemških liberalcev. Poglejmo jih le! Na jedni strani kriče ti hripavim glasom, da oni jedini so državna stranka, da le oni, in nikdo drugi, so tisti lep, ki drži skupaj državo avstrijsko; na drugi strani so nam dokazovali na vse pretege, da uravnava valute je državna potreba. Logični zaključek iz teh dveh trditev je za vsakega pametnega človeka le ta, da mora stranka, ki si s posebno ambicijo — ali bolje: predrznostjo — nadevije naslov „državna“, brezpogojno glasovati za „državno potrebo“; naj je že nje razmjerje do vlade in drugih strank tako ali pa tako. Ker pa so nemški liberalci prav po kramarski barantali za svoje glasove glede na valutne predloge, moramo sklepati iz tega: ali da lažejo takrat, kadar trde, da so državna stranka, ali pa so lagali takrat, ko so trdili, da je uravnava valute državna potreba.

Sicer pa je brezpotrebna vsaka žrtve, kojoj je položil g. Taaffe na žrtvenik nemško liberalne pohlepnosti, kajti ti bi bili tako ali tako glasovali za valutne predloge. To pa izvestno ne radi spoznanja, da je uravnava valute državna potreba, ampak za to, ker to uravnava žele oni kapitalistiški krogi, kojim slepa in poslušna dekla je nemška liberalna stranka. Zato pa v resnici ne umejemo grofa Taaffe-a, zakaj se je sploh spuščal žnjimi v izvenparlamentarna neumestna obravnavanja; zakaj je dopustil, da so mu drzni liberalci tako rekoč položili revolver na prsa. Neumestna, smo rekli. Tako je tudi: to je naglašal celo vodja Poljakov, ko je utemeljeval, zakaj bodo njega somišljeniki glasovali za valutne predloge.

Vitez Jaworski je ožigosal rezko to gnjusno nemško-liberalno barantanje.

A istina je, in ostane istina, da so se vršila obravnavanja. Že to samo na sebi je žalostno; še žalostnejše je pa to, da vsa znamenja kažejo na obljube, dane se strani vlade nemškimi liberalcem. Koncesije nemškimi liberalcem! To je vender absurdno: stranki, ki ima še vedno odločilen upliv v totranski polovici države, stranki, koje pristaši zasedajo skoro izključno vse mastne službe državne, stranki, ki se železno pestjo tišči ob tla druge narodnosti — taki stranki se še obečajo koncesije. Na čegav račun? Kdo ne ve odgovora: na naš račun, na račun avstrijskih Slovanov.

Pozitivnega sicer ne vemo še ničesar, ker take barantije so preodijozne, da bi jih predčasno tirali na beli dan. Ali gotovi smo, sodeči po antecendencijah sedanjega zistema v sličnih slučajih in po tajnostnih izjavah glavnega glasila nemških liberalcev, da imajo ti hegemoni že v žepu menjico, kojoj bodo prezentovali grofu Taaffe-u, ko pride v to odmenjeni čas.

Zato pa se nam z vsjo silo uriva vprašanje: pri čem smo? Vsaj glasovi naših poslancev tudi nekaj veljajo. Vsaj vender ne bi bilo častno, ako bi vedno in dosledno igrali ulogo zamorca, ki naj pobere svoja kopita, ko je storil svojo dolžnost.

Pri čem smo? Tako povprašaje sedaj ves razsodni politički svet. Na to morejo in morajo odgovoriti jedino naši poslanci. Zato bi jih prosili

prav ponižno, da pred svojimi volilci utemelje glasovanja svoja; pojasne naj nam naš sedanji položaj; povečoo naj nam, čemu se imamo nadejati in česa se nam je bati. In ne samo glede na uprav sedaj akutno vprašanje uravnave valute, ampak sploh bi bilo želeti, da so poslanci v vedni dotiki se svojimi volilci; da tem poslednjim — če tudi v skromni obliki in na priprost način — pojašnjujejo razna vprašanja, ki so slučajno na dnevnem redu. Le po tej poti morejo dozorevati naši volilci v političkem pogledu; a le političko dozorel volilec more biti poslancu zanesljiva zaslomba, kajti le tak volilec podpiral bode poslancu z razumom in pogumom. V tem zmislu obračamo se tudi do našega državnega poslanca. Prosimo ga, da skliče javen shod, kjer nam pojasni sedanje poželjenje političko — in nas morda tudi pomiri.

Pri čem smo? Na to vprašanje prosimo odgovora.

Aféra Spinčičeva.

Govor poslanca Herolda v 148. seji poslanske zbornice dne 5. julija 1892.

(Dalje)

Kaj se je zgodilo potem? Volilni možje prišli so naravnost k gospodu Spinčiču, da se pritožijo radi velike krivice; gosp. poslanec je brzojavil predpostavljene oblasti, koja pa sicer ni nič ukrenila nato, kajti volitev se je vender-le izvršila. To je bilo njegovo prvo agitatoriško delovanje, da se je popel do zagovornika kršene in žaljene pravice in ker je imel pogum, povedati predpostavljene oblasti, kako se tolačita postava in pravica. (Dobro! se strani somišljenikov.)

Kakor veste, volitev se je razveljavila ter v oktobru 1891. razpisala nova volitev, katere vspeh nam je znan; izvoljen je bil dr. Laginja.

Tudi povodom te volitve dogodile so se nerednosti pri volitvi volilnih mož.

Dne 19. oktobra, zdi se mi, bila je volitev v nekem selu; tu se je zopet dogodila jedna iz mej tistih groznih nepostavnosti in nepravičnosti proti hrvatskim volilnim možem; namenoma so hoteli pritirati take daleč, da bolj in bolj naraste razburjenje čustev, ki je navadno povsodi pri volitvah, da se ljudstvo nahujška ter da pride do izgredov ali morda celo do nasilstev, da se s tem prepredči volitev, o kateri je kazalo, da izpade neugodno za ono stranko, kojoj so podpirali vladni organi; s tem nočem obdolževati nobene stranke, volilni boji so volilni boji. Na to so prišli hrvatski volilni možje k Spinčiču, in on je bil isti, k jih je prosil, naj bodo mirni; rekel je, da v Avstriji še veljata pravica in postava, (Posl. dr. Brzorad: Motil se je!) meneč, da je storil najbolje za svoje ljudstvo, ko je dne 20. oktobra 1891 brzojavil na njegovo ekselenco ministerskega predsednika o nerednostih in nepostavnem postopanju pri tej volitvi, kojoj objavo je popolnil dne 21. oktobra s pisano spomenico in 22. oktobra z nadaljnim brzojavnim naznanilom. Brzojavke utegnejo biti v rokah ministra-predsednika, in lahko se prepričamo, da ni bilo v njih ničesar

puntarskega ali agitatoriškega, kajti dolžnost je vsakemu državljanu, vladi prijaviti nepostavnosti in nepravičnosti.

Seveda, vsaj tudi ne more biti drugače, in na Dunaju ni izjeme: ako se pritožimo pri ministru-predsedniku proti kakemu namestniku ali upravitelju dežele, izroči se tožba dotičnemu zatoženemu. Tako se je zgodilo najbrž tudi tu, kajti posledice pokazale so se že dne 24. oktobra, v štirih dneh. Kar naenkrat dobi Spinčič povabilo, da se opraviči pri deželnem šolskem svetu v Trstu, ne radi brzojavke, ampak radi tega, kar je govoril v Zagrebu dne 5. in 6. septembra, torej za jeden in pol meseca popred. Oni časopis, ki je bil v podlago disciplinarni razsodbi deželnega šolskega sveta, „Il diritto Croato“ z dne 16. septembra 1891, je bil izvestno vsaj 17. septembra v rokah predsednika deželne šolske oblasti v Trstu, torej več kakor jeden mesec. Na to se seveda ni oziralo, takrat še ni bilo to pregrešek; ko se je pa Spinčič dne 20. oktobra pritožil pri ministru-predsedniku na tem, kar se je dogodilo pri volitvah v Istri, spomnili so se dne 24. oktobra kar naenkrat, da je hotel v Zagrebu dne 6. in 8. septembra Avstrijo raztrgati. (Veslost.)

O tem, kako se je vršila disciplinarna preiskava, ne morem govoriti, ker mi ni znana v nje posamičnih delih; mogoče da to ni bilo povod, mogoče da se bode skliceval namestnik Rinaldini (Posl. dr. Brzorad: Lepo ime to!) na neki drugi argument: da ni bila to brzojavka, ampak neka številka italijanskega lista „L' Istria“ z dne 17. oktobra, v kojoj se povprašuje — seveda z nedolžnim obrazom, kakor je to navada pri denuncijacijah (Prav dobro! se strani somišljenikov) — če je njemu, Spinčiču namreč, kot duhovniku, c. k. profesorju, članu deželnega odbora, poslancu itd. dovoljeno, nastopati kot agitator. To je bilo dne 17. oktobra in dne 24. oktobra je dobil povabilo. To je bil drugi vir; prvi vir preiskavi je bilo poročilo hrvatskega lista z dne 16. septembra o dogodkih v Zagrebu.

No, gospoda moja, taka je torej ta zadeva, načrtana na kratko. Ako bi se hotel ozirati na podrobnosti, ki so souplivale v tej zadevi, nadlegoval bi s tem visoko zbornico in morda bi se stvar zategnila preveč na dolgo. Meni je le za to, da dokazem z nekaterimi fakti, kaj je moral storiti gospod Spinčič, da so ga odslavili iz državne službe.

No, lahko mi poreče kdo: Seveda, to, kar pripovedujete tu, je čisto nedolžno nravi, a dogodile so se povsem drugačne stvari, zgodilo se je nekaj, kar je drugačno, in to je bila podlaga odloki deželne šolskega sveta in ministerstva. (Posl. dr. Brzorad: Izstopil je iz Hohenwartovega kluba!). Glede Zagreba sem si bil že dozvolil navesti dotične besede in kaj drugoga se ni dogodilo celó glasom razlogov; torej drugi pregrešek, namreč njegovo „agitatoriško“ delovanje. V tem pogledu glasi se v razlogih (čita:) „Kar se dostaje Vašega delovanja pri letošnjih občnih državnozbornskih volitvah, je gotovo, da se to“ — namreč njegovo delovanje — „ni omejilo na to, da bi bili ljudi poučevali v stanovanji v Poreču o vedenju pri volitvah“. (Čujte! mej somišljeniki in

na skrajni levici.) Zares čuden nazor to, da si deželna šolska oblast za Gorico in Gradiško tako predstavlja političko delovanje, da si poslanec, ali sploh kaka oseba, delujoča v javnem življenju, mora najeti posebno stanovanje za privatni kurz o političnih pravicah. (Živa veselost mej somišljeniki.) Deželni šolski oblasti za Gorico in Gradiško se je poizgubila postava o društvi in zborovanjih, ona dopušča gospodu Spinčiču predavati le v njega privatnem stanovanju v Poreči. (Veselost mej somišljeniki in na skrajni levici.) A on ni storil tako, ni vzel ljudi v svoje stanovanje, morda tudi, da ni mogel storiti tega, kajti bil je tam kot gost pri župniku in ta morda ne bi mu bil dovolil. Potem se glasi nadalje: „... ampak ste, tako povodom občnih volitev državnoborskih, kolikor pri dopolnilni državnoborski volitvi v oktobru 1891 v Monpaderni razvili tako delovanje kot vodja stranki, koje delovanje je po Vašem lastnem pripoznanju“ — in to je mojsterski — „merilo na to, vse poskusiti, da bodo izvoljeni sami hrvatski volilni možje in poslanci.“ (Velika veselost mej somišljeniki in na skrajni levici.) Torej to bi se bilo dalo še potrpeti, ako je bil nastojal, da ne bodo izvoljeni samo hrvatski, ampak vmes tudi italijanski volilni možje. Ali ta predrznost! Hotel je, da naj bodo izvoljeni sami hrvatski volilni možje. (Veselost mej somišljeniki in na skrajni levici.) Za to ni bilo odpuščenja.

(Dalje sledi.)

Interpelacija

poslancev Spinčiča in tovarišev na njegovo prevzvišenost ministra-predsednika grofa Taaffeja kot upravitelja ministerstva za notranje zadeve.

V mesecu avgustu in septembru leta 1890 v slovenski občini Pomjanski — Koperskega okraja v Istri — vršivše se volitve uničila je vlada radi grobih nezakonitosti, storjenih po pristaših italijanske stranke.

Nad leto pozneje, v mesecu septembru 1891, ponovljene volitve so bile zastavljene radi zopetnih protizakonitosti, storjenih od pristašev iste stranke, in vsled tega nastavših nemirov.

Občino pa je upravljal tudi nadalje isti načelnik, pod katerega upravo so nastale rečene nezakonitosti.

Slednjč je odločilo c. kr. namestništvo v Trstu, da se razpusti občinski zastop, da se imenuje komisar v osebi Štefana Petrisa, koji začasno upravlja občino, in koji je nastopil dotično službo dne 4. aprila 1892.

Ker je ta človek odprt in očiten pristaš italijanske stranke, kar je pokazal nedavno kot svojedobni komisar v občini Grižnjan;

ker obrekuje duhovne in hujska ljudstvo proti njim;

ker hujska tudi proti monarhiji govoreč ljudstvu: „noi altri stavamo meglio sotto Venezia che adesso sotto l'impero;*“

ker so ostale tožbe, uložene proti njemu pri c. kr. namestništvu v Trstu dne 4. maja tek. l. brezvspešne in z ozirom na to, da se hvali ne samo s prijateljstvom c. k. okrajnega glavarja v Kopru, ampak tudi z naklonjenostjo c. kr. namestnika v Trstu v toliki meri: „da mu je na vse pritožbe, uložene proti njemu, odgovoriti tako lahko, kakor pokaditi jedno smodko“ (cigaretto);

ker se pritožbe, uložene proti njemu, dajo potrditi s pričami in prisego;

ker še sedaj niso razpisane občinske volitve v Pomjanu vzlic okolnosti, da je rečeni komisar nastopil svojo službo v Pomjanu dne 4. aprila t. l., s katerim

dne je bil faktično razpuščen občinski zastop, in vzlic jasni določbi zakonski (člen XVI. postave z dne 5. marca 1852 d. z. l. št. 18.) po kojem se morajo razpisati nove volitve najdalje v dobi šestih tednov po razpustu občinskega zastopa;

ker so se občani že 9. maja pritožili tudi pri ministerstvu za notranje zadeve; dovoljujejo si podpisani nastopno vprašanje do njegove prevzvišenosti, gospoda ministra-predsednika kot upravitelja ministerstva za notranje zadeve:

„Je-li njegova prevzvišenost pri volji storiti potrebne korake, da se takoj razpišejo občinske volitve v Pomjanu, okraja koperskega v Istri, ter da iste vodi nepristran komisar — da se tako izpolnijo jasne postavne določbe in da se odpravijo opravičene pritožbe tamošnjih občanov?“

Na Dunaju, dne 8. julija 1892.

Spinčič, dr. Kaizl, Mixa, Sokol, dr. Blažek, Formánek, Krumbholz, Wohanka, Schwarz, dr. Engel, dr. Dvořák, dr. Masaryk, Borčić, dr. Šil, dr. Fanderlik, Rozkošny, Hoch.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor. V seji dne 12. nadaljevali so generalno debato o valutnih predlogah. Česki poslanec Kramař je izjavil, da je sicer pristaš uravnave valute; ta se pa da izvesti po le dovršenem sporazumljenju narodnosti. Dokler se ne doseže tega, ni mogoče izvršiti tako velike naredbe. Zato bode glasoval proti predlogam. Nemški levničar Jaques je seveda kar navdušen za uravnavo valute in se mu vidi sedanji trenotek najugodnejši za ta namen. Znamenito je tudi to, da se je ta poslanec skliceval na g. Šukljeta v dokaz, da Slovenci niso nasprotniki uravnave valute. Govornik Fuss je pa naglašal, da je bil uprav. posl. Šuklje nedavno temu nasprotnik te predloge. Posl. Šuklje naglašal, da utegnejo nastati velike nevarnosti za naše gospodarstvo, ako bi odlašali z uravnavo valute. Do tega prepričanja ga je privedel sklep trgovinskih pogodb. (Seveda, kdor reče A, mora reči tudi B. Op. ured.) Opiraje se na to, da je levica vedno očitala desnici „Luogo di traffico“, pravi govornik z ozirom na sedanje postopanje levice, da je poslednja otvorila pravo engros-kupeljo. Posl. Šuklje omenja imenovanja svetnika Abrama, ki ni pripadal nikdar naši stranki, ki se ni nikoli mešal v politiko, ampak je živel vedno le svojemu poklicu. Mož ta ni zakrivil družega, nego, da sta ga slovenska roditelja postavila na ta svet. Govornik je gojil upanje, da se najde kakov modus vivendi mej zmernimi možmi vseh strank, sedaj pa mu je izginila ta nada. Posl. Gross ima sicer težke pomisleke proti predlogom, glasoval pa bode menda vendar le zanje. Posl. Steinvender je sicer za predloge, samo proti postavi o posojilu bode glasoval. To pa menda g. Steinvender sam ne ve, kako naj se uredi valuta — brez potrebnega denarja.

V seji dne 13. julija je govoril posl. Plener sicer za predloge, a pri tem grajal tako in toliko, da je bil njegov govor bolj obrnjen proti, nego za predloge. Vodja Nemcev odgovoril je pri tej priliki na očitjanja voditelja Poljakov. Rekel je, da nikdo ne ume tako izkoristovati političkih situacij, nego uprav Poljaci. Ta zbornica ni nikako gospodarsko društvo, ampak politička korporacija, sestavljena po političkih strankah, vedeča se po političnih ciljih. (To je res. Zato pa je prazna nada vlade in nje privržencev, da bi se mogli izogibati političnim vprašanjem. S tem je obsojen sedanji sistem. Op. ur.) Posl. Lueger je tudi res pograbil ta argument Plenerjev, rekaši, da bi trebalo govor tega poslednjega natisniti v vseh jezicah, da narodi izvedo slednjč, koliko je vreden naš parlamentarizem. Govoril je seveda proti predlogam. Posl.

korreger je govoril za, posl. Sues pa proti predlogam.

V seji dne 15. julija so predlagali posl. Kaiser in tovariši, da se premeni postava z leta 1874, zadevajoča pravne odnošaje katoliške cerkve.

Državni zbor Ogerski je že vspejel valutne predloge v podrobni debati.

Zavesa se je že dvignila nekoliko: koncesije Nemcev menda že lezejo na dan. Vsaj tako si mi tolmačimo vest, došlo iz Prage, da je namreč predsednik višjemu deželnemu sodišču povabil nemška zaupna moža dra. Schmeykala in Schleisingerja na 20. t. m., da se bodo nadaljevala obravnavanja o opredeljenju okrajev. To kaže, da se bode i nadalje delilo administrativnim putem, čemur se tako krčevito protivi narod česki. Izvestno nastane zopet silno razburjenje v deželi Česki.

Vnanje države.

Najnovejša komedija, koja je uprizoril bolgarski oblastnik Stambulov, da se iznebi nekaterih neprijetnih mu osob, bliža se svojem koncu. V pravdi proti „morilcem“ ministra Belčeva je državni pravdnik že stavil svoje predloge. Predlagal je smrtno kazen za vseh 18 obtožencev. Kaka pravica da je v Bolgariji, povedal je neki italijanski poslanec v listu „Il Falchetto“, ki pravi, da obravnava niti ni dognala, da so obtoženci res morilci, ampak da se morilci še skrivajo v temoti. Isti poslanec meni, da bi bilo umestno, da kulturne države v zadnjem trenutku preprečijo ta čin krutega maščevanja.

Različne vesti.

Zaroka v cesarski hiši. Nadvojvodinja Margareta Sofija, najstarejša hči nadvojvode Karola Ludovika, brata našega cesarja, zaročila se je z vojvodo Albrehtom Wirtemberškim, presumptivnim prestolonaslednikom.

Spomin vrednemu možu. „Edinost“ je že objavila svojedobno pomeščenje gosp. deželnega sodišča svetnika Bogdana Trnovca kot voditelja c. kr. okrajnega civilnega sodišča Tržaškega.

Gg. c. kr. sodniki, c. in kr. konzularni vežbeniki, c. kr. prislušniki, in c. kr. poslovni uradniki imenovanega civilnega sodišča hoteli so se spominjati ob tej priliki vrlega in ljubljene svojega bivšega voditelja. G. c. kr. pristav Rismond o izročil je namreč te dni imenovanemu g. sovetniku prekrasen album v imenu imenovanih, ter se slikami istih.

Vredno je opomniti, da se nahajajo med imenovanimi sodniki itd. Slovani, Italijani in Nemci — po številu je največ Italijanov — ali vendar so bili vsi skupaj jednega menenja — izročiti spomin dragemu svojem bivšemu šefu.

Pisec teh vrtic objavlja to vest le z največjim veseljem, kajti g. c. kr. dež. sod. svetnik Trnovec je bil kot voditelj c. kr. civ. mestne preture pravičen naši narodnosti — drugači pa tudi kot uzoren mož posebno priljubljen med okoličani — kakor tudi med tukajšnjimi Italijani.

Gosp. svetniku poprej podrejeni sodci in uradniki različnih narodnostij pokazali so to z navedenim činom dovolj! — Častitamo iz srca vrlemu — uzor-možu!

Spinčičeva zadeva pred imunitetnim odsekom. V torek je obravnaval imunitetni odsek o zadevi Spinčičevi. Posl. Lang je predlagal, odsek naj se izjavi, da se je Spinčiču kršila imunitetna pravica ter da se mora rehabilitovati. Posl. dr. Ferjančič pravi, da se sicer ni kršil zakon o imuniteti po njega besedilu, pač pa se je kršil njega duh. Če temeljni zakoni ne dopuščajo preganjanja radi kaznivih činov, je s tem zajedno rečeno, da ni dovoljeno preganjanje radi družih nekaznivih činov. Kršili so se v tem slučaju prosto gibanje poslancev, prostost poslanca ter tudi

pravica volilcev, svobodno si voliti svoje mandatarje; kajti po takem tolmačenju imeli bi poseben razred poslancev z manjšimi pravicami. V slučaju Spinčičevem se je pokazalo, da je disciplinarna kazen lahko občutnejša, nego sodniško preganjanje. Slednji čas je torej, da se v okom pride takim naredbam, pretresujočim temeljne stebre ljudskega zastopa. Dr. Ferjančič je stavil predlog, da se od vlade zahtevajo disciplinarni akti. Sinoči so se nadaljevala obravnavanja.

„Slovenec“ je posebno naglašal pred par dnevi, da Spinčič ni slovenski poslanec, ter pridodal par opazek takega kalibra, da se nam zdi naravnost nemogoče, da bi se bila dotična vest spisala v uredništvu „Slovenecem“, kajti mi smatramo in spoštujemo g. glavnega urednika tega lista za pametnega in razsodnega moža, ter nezmožnega, zagrešiti take gorostasnosti, kakoršne utegnejo iti v slast le političkim — ignorantom. Stojte, ni pa morda to nekaka „Zukunftsmusik“ gledana načela, ki bodo veljala pri vabljenju poslancev na katoliški shod?! To bi bil pač vrhunec — recimo: slovenske vzajemnosti, da ne bo zamere!

Mestne volitve v Gorici so završene: zmagala je v vseh treh razredih radikalna stranka italijanska. Sedaj vemo, koliko je bila ura v lepi naši Gorici: poraz moža, kakoršen je Franc grof Coronini je sigurno znamenje, kam smo — ne dospeli — ampak zašli na Primorskem. Radovedni smo, se-li bode tudi s tem vspehom bahal naš poluurni „Mattino“, vsaj je pri tej volitvi igral ulogo nekakega voditelja in mentorja goriškimi volilcem. Le tako naprej, a gospoda naj se potem ne čudijo, ako se bodo v parlamentu množili — Luegerjevi govori. —

Za Cirilo-Methodijski dar so poklonili Pravoslav, Matilda, Vladimir, Minka in Milan Pertot vsak po 1 gld. skupaj 5 gld. G. Karol Colja je daroval 1 gld., g. Šime Semelič v Kavranu 2 gld., g. prof. Macher v Kotoru 2 gld., vesela družba u Hrvatskoj kod Pule 1 gld. Nabralo se je torej do sedaj 136 gold. 50 kr. in 10 ital. lir.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, se je nabralo iz pušice v krčmi konsumnega društva v Rojanu 8 gld. 80 kr.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali Cirilo-Methodijski dar: Prva ljubljanska podružnica 93 gld., nabranih na dan sv. blagovestnikov; gosp. Josip Stanič, not. kon. v Brežicah 16 gld. 50 kr. (4 gld. je zložila č. družba pri vrlem g. župniku v Artičih, 12 gld. 50 kr. pa so darovali Breški rodoljubi); posojilnica v Šinči Vese na Koroškem 10 gld.; g. Fran Silvester v veseli družbi v Vipavi nabrane 4 gld. 20 kr.; g. Alojzij Sorč, c. kr. poštar v Bovci in njegova soproga Miroslava 2 gld. in g. A. Švigelj, pravnik v Borovnici 1 gld. kot dodatni donesek tamošnjega posestnika, ki se ni mogel osebno udeležiti kresa na čast sv. Cirilu in Metodu. Bog povrni vsem blagim darovateljem, ki tako slave imendan naših blagovestnikov!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Konec šolskega leta na slovenski šoli pri Sv. Jakobu. Izpiti na slovenski šoli so se vršili 14. t. m. pod predsedništvom preč. gosp. Ant. Žlogarja, tajnika vodstva v Ljubljani. Navzoči so bili tudi g. prof. M. Mandič, načelnik možke podružnice, urednik lista „Edinost“ in mnogo starišev in družega občinstva. Sledili smo izpraševanje od prvega do četrtega razreda kakor tudi v otroškem vrtu, ter se prepričali, da naši otroci lepo napredujejo. Gospod Žlogar je v vsakem razredu opominjal otroke in stariše, prve da naj se marljivo uče, naj ubogajo svoje učitelje in naj se spominjajo družbe sv. Cirila in Metoda, ki skrbi za nje. Najpridnejšim so se delila darila: molitveniki in druge poučne, lepo vezane knjige.

* To se pravi: „Bolje nam je bilo pod vladno Beneško, nego pod Avstrijsko“. Prav res se smejo ponašati sl. oblasti s takim komisarjem! Op. Ured.

V četrtem razredu se je zahvalil Ivan Lipolt v imenu vseh učencev i součenk svojim ljubljenskim učiteljem, slavnemu vodstvu v Ljubljani in sl. načelnistvu možke in ženske podružnice v Trstu in vsem prijateljem našega zavoda. Po izpitu smo si ogledali ženska ročna dela, katera so bila razstavljena v prvem razredu. Razpoloženo je bilo nad 100 komadov raznega dela.

Prvi razred je razstavil: kačkane vajenice, podbradke in nogavice.

Drugi razred: nogavice, kačkane čipke, jopice, kapice, volnene rute, posteljna pregrinjala.

Tretji razred: zaznamenice, volnene rute, 2 posteljna pregrinjala, ženske srajce, spodnja krila in blazine.

Četrti razred: ženske srajce, male moške srajce, 2 vezani blazini, spodnja krila, namizni prt i. dr.

Odlikovale so se v drugem razredu: Seme M. (posteljno pregrinjalo), Švagelj Ana (volnena ruta), Šnebelj A. (zagrinjalo). V tretjem razredu: Pipan A. in Malalan (posteljna pregrinjala). V četrtem razredu: Jež Angelija (vezani blazini, vezana baržunasta kapa), Jež Ana (namizni prt in ženska srajca).

Moramo priznati, da se je letos prav skazala naša učiteljica, gđc. Delkin, ki edina vodi ročna dela. Hvaležni so ji vse matere in mi.

Otrok je obiskovalo I. razred 54 deč. 39 deklic; II. 55 deč. 31 deklic; III. 38 deč. 24 deklic; IV. 28 deč. 14 deklic.

Mej letom je izostalo skupno 43 otrok. Napredovalo jih je 163, zaostalo 77.

Izlet v Dekani. Opozarjamo vse one, ki namerujejo udeležiti se tega izleta, da to prijavijo do 25. t. m. odboru „Trž. Sokola“ ali pa g. Juliju Mikotiču v Dolenčevi tiskarni. Kajti na prijave, došle pozneje, se ne bode oziralo pri naročevanju vozov.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah napravi jutri (v nedeljo) 17. t. m. svojo veselico z obširnimi in zanimivimi, že objavljenimi programom. Upati je, da se z ozirom na primerni prostor udeležijo te veselice posebno lepo število domačinov; tudi gospoda iz mesta naj bi ne zaostala. Pevska društva po okolici so stober našega narodnega življa in treba jih je izvestno tudi podpirati. — Ako bi bilo vreme neugodno, preloži se veselica na nedeljo dne 24. t. m.

„Pedagogičsko društvo“ na Krškem vabi učitelje in učiteljice, da bi v obilnem številu pristopili k temu jedinemu slovenskemu pedagogičskemu literarnemu društvu. Ako se slovensko učitelstvo ne odzove temu vabilu, bode odbor najbrž primoran opustiti nadaljnjo izdavanje „Letnika“. Zajejčno pozivlja odbor slovensko učitelstvo, da po svoji moči pomaga boljšati materialno stanje društva s tem, da seže po knjigah, katere ima odbor še v svoji zalogi. Društvo namerava izdati: „Jezikovnega pouka II. praktičski del“, „Nazorni nauk“, „Pouk o črtežih v pomnoženi izdaji“ in „Navod za obrtno strokovno risanje“ itd.

Letnina „Pedagogičskemu društvu“ znaša 1 gld. in 10 kr. za poštnino.

Razpisana je služba postrežnice na novem otroškem vrtu „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Greti. Prednost imajo omožene prosilke brez otrok. — Natančneje se poizve pri načelnistvu podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti.

Iz Divače se nam piše: Gospod urednik! Vam in p. n. g. čitateljem Vašega priljubljenega lista je dobro znano, da je Divača že mnogokrat pokazala, kako misli in čuti. V dan sv. Petra in Pavla ste bili sami tukaj; videli ste z lastnimi očmi narodno lice Divače, in o tem dokaj laskavo poročali v „Eдинosti“.

Zdaj pa se je zatekel k Vam „Istrski pohajač“, ki je, primerjaje Divačo s Hrpeljami, na glas povedal, da Divačani tekmujejo s Hrpelji v narodni nezavednosti.

Gospod urednik! Radovedni nismo, kdo se skriva za „Istrskim pohajačem“;

a to Vas prosimo: Povedite mu, naj zbog enega „Restauranta“ in zaradi enega „Bon giorno!“ ne vrže Divačanov med narodne nezavedneže.

Povedite mu pa to prav tiho na uha, da ne bode užaljen; kar drugače bi znal zopet priti k nam na Goriško, in bi morebiti stikal po vseh kotih, da bi najdel kje kak madež, zaradi katerega bi nas pri Vas zatožil. Zdravstvujte.

Dostavek uredništva. Čudimo se Vašemu dopisu. Vsaj je jasno, da dopisnik ni mislil Divače v nje celoti, ampak posestnika dotičnega „Restauranta“, ki zasluzi grajo tem bolj, ker živi v tako narodnem selu. Govoril pa je naš dopisnik zato tako na sploh, ker mu je le za stvar in ni hotel s prstom pokazati na osebe, kojej je veljala „narodna nezavednost“. Mi vsaj smo tako razumeli našega dopisnika. Kolikokrat šibamo grde razvade tam v naši Ljubljani, a nismo še čuli, da bi se zbok tega čutil razžaljenega tisti, ki je zares naroden. Kar se pa tiče neumnosti — ne pristoja sodba nam samim.

Iz Kozine smo prijeli daljši dopis, v katerem dopisnik žigosa našega tamošnjega dopisnika, ker je ta poslednji naglašal, da vratar na postaji Hrpelje-Kozina pri oglaševanju vlakov naš jezik ne spoštuje tako, kakor bi ga moral. Današnji dopisnik pravi, da je surovost napadati ljudi, ki si pošteno služijo svoj kruh. Da ne le v Hrpelji, ampak po vsej Avstriji ima nemški jezik prednost. Tudi proti temu protestuje naš današnji dopisnik, kar je naš prejšnji dopisnik rekel o napisih na gostilnah, češ, da vsakdo si lahko napravi tak napis, kakoršnega hoče.

Gostilničarji v Kozini da imajo zato napise v ptujem jeziku, ker so spoznali, „da so trpeli škodo prav dolgo časa radi trditve slovenščine“. Slovenci da so res dobri, ali kaj pomaga to, ko se ubogi in zato morajo obračati plašč po vetri. Tako so storili tudi gostilničarji v Kozini.

To je zmisel dolgega dopisa; vsak pa naj si stori sam svoje menenje o tem vzornem možu-dopisniku. G. dopisnik zahteva od nas, da priobčimo ta dopis doslovnno. Kam neki mislite? Ne smemo, ker ne bi hoteli žaliti rahločutnost častitih čitateljev naših. Našem prvemu dopisniku očita surovosti, a sam prestopa z vsako besedo pristojne meje. Naš dopis „iz popotne torbe“ je grajal le stvar in se ni dotaknil osebnosti, a današnji dopisnik se zaleta le v osebo v toliki meri, da v svoji srditosti prestopa celo prag svetišča zakonskega življenja. Take stvari ne spadata v javnost, ker ne brigajo nikogar.

Gospod dopisnik! Način Vašega odgovarjanja priča pač, da Vam vre po žilah — a priča tudi, da nimate prav. Mi bi gostilničarje še oprostili — dasi i to ne moremo odobravati — da na slovenski zemlji z ozirom na tujce slovenskim skim napisom privedljejo tudi nemške ali laške, a to ni nikakor prav, da se popolnoma prezira materinščina. To je greh, kojega bodemo grajali vedno vzlic neprijetnostim. Še jedno besedo o vratarju v Hrpeljah. Pravite, da smo ga napadli. Res je sicer, da je tudi on pošten mož, vsakako pa veliko preskromna oseba, da bi se po javnih listih bavili z njegovo skromno osebo. Ne vratarju je veljala graja, ampak zistemu, ki vlada pri železnicah. Ne bodite vender tako najivni!

Šolska mladina na laških šolah. Te dni se je tudi na šolah v Trstu končal letošnji pouk. Ako pregledamo nekoliko šolska poročila, zazremo v njih čudno istino. Slovenskih otrok v Trstu je brez dvojbe toliko, da bi lahko z njimi napolnili vsaj pet ljudskih slovenskih šol; če pa gledamo po raznih šolskih programih, vidimo v njih zabilježeno le majhno število otrok slovenskega rodu. Izvzemši državne ljudske šole — kjer so nabrojili okolo 300 otrok „slovanskega“ rodu — na mestnih šolah v narodnosti učencev ni niti govora, četudi

uprav v te šole pohaja večina slovenskih otrok, kajti na mestnih šolah dobivajo otroci pouk in večidel tudi knjige brezplačno, dočim morajo na državnih plačevati šolnino in knjige, radi česar je večina slovenskih, posebno ubožnejših starišev, primorana svojo deco pošiljati v mestne učilnice. Kakšen je tu pouk, o tem smo govorili že večkrat. V mestnih šolah se družega ne sme glasiti nego blažena laščina in če bi se kdo drznil govoriti slovenski, nazvali bi ga koj „ščavom“ in črn bi bil pred očmi šolskega vodje in raznih učiteljev. Kaj bi se še-le zgodilo, ako bi pri vpisovanju naznanil, da je slovenske narodnosti ter tirjal, da se kot tak vpiše. Tedaj bi ga poslali celo na Rusko ali ga, kakor se še vedno godi na mestni gimnaziji, zapisali mej — Ilirce! Gospoda Lahoni v Trstu so v določevanju narodnosti jako „korektni“, kajti ne da bi iskali dlake v jajcu, spravijo ti vse pod en koš — a laški koš; potem se bahajo rekoč: Trst je italijansko mesto, kajti šole so laške in učenci tudi „Lahi“. Da ne govorimo o družih ljudskih šolah, navajamo samo mestne ljudske šole na Belvedere, v ulici Kandler, ulici Ferriera in nekje tam doli pri starem sv. Antonu. Vsako teh šol obiskuje do 700 otrok moškega in ženskega spola, kojih skoraj polovica je slovenskega rodu. Samo v te štiri šole zahaja izvestno od 600—709 slovenskih otrok, ki so za naš narod zgubljeni, kajti gospoda Lahi jih pričevajo že med svoje, čeprav šole na Belvederju obiskujejo skoraj izključljivo slovenski otroci iz Grete, Rojana in Škorklje; ono v ulici Kandler slovenska deca iz Kolonje in sv. Ivana; na Ferriera in pri sv. Jakobu Rocolčani, otroci iz sv. Marije Magdalene in drugi slovenskih delavcev. Evo dokaza, kako so potrebne slovenske šole v Trstu. A niti državne ljudske šole niso narodnosti naši povsem pravične, kajti veliko naših otrok, vpisanih v te šole, prištejejo se Nemcem in Lahom, druge pa se spravi pod izraz „slovanske narodnosti“.

(Konec prih.)

Znana klavzula o vlnu v avstrijsko-laški pogodbi, po kateri se uvozna carina na laška vina zniža na 3 gld. 77 kr., pride dne 27. avgusta t. l. v veljavo. V Tržaško luko je neki že prišlo nekaj italijanskih ladij, naloženih z laškim vinom iz Sicilije, koje čakajo časa, da se uvede klavzula tudi pri nas. Reko in Trst je nekda obiskal te dni nek S. Lav, veletržec z vinom v Kataniji, ki ponuja tudi sicilijanska vina. Sicilija ima svoje zaloge vina prenapolnjene ter mora vino za vsako ceno prodati, kajti bliža se letošnja biratev, ki obeča biti bogata. Izvoz ima pa povsod zaprt razun v Avstrijo, ki je laškim vinom velikodušno odprla vrata, v neizmerno škodo svojim vinorejcem. Najboljša namizna vina prodaja omenjeni veletržec po 16—20 lirt. j. po 8—10 goldinarjev hektoliter. Ako tej ceni dostavimo še okolu 4 gld. uvozne carine, vsakdo lahko sprevidi, da se bodo odsihdob dobivala lahko pri nas dobra laška vina po 12—14 gld. ter se ista lahko točila na drobno po 24—28 kr., kar bode domačim pridelkom brez dvojbe v velikansko škodo, kajti domača vina bodo v ceni padla in največ bode prizadet kmet, ki v znoju svojega obraza obdeluje zemljo.

Splašil se je večeraj popoldne na trgu pred vojašnico konj nekega posestnika s Koperščine. Voz je treščil — in to je bila sreča — ob kameni steber, tako, da se je prebrnil voz s konjem vred. Pravi čudež, da se ni dogodila večja nesreča.

Mrtvoud je zadel necega 56letnega V. Čepko. Neurečni se je zgrudil na tla; prenesli so ga v bolnišnico.

Nenadoma je umrl nek 66letni težak Grillo v ulici del Vento. Delal je do popoldne ter se vroč prenapil mrzle vode, na kar mu je prišlo slabo, metanje in driska ter je na večer umrl, predno je prihitela zdravniška pomoč.

Padla iz prvega nadstropja je neka 45letna Marija Poze, stanujoča v ulici Ri-

gutti, metalka kart; napala jo je božjast. Prenesli so jo jako poskodovano v bolnico.

Strela udarila je v sredo zjutraj, ko je divjala nevihta, v neko 15letno deklico Ferluga, ko je žela travo poleg ceste, vode iz Bazovice v Lonjer, ter je koj usmrtila. Mrtvo truplo so prenesli na pokopališče na Katnaro. — Tudi v Trstu je treščilo v dveh krajih ali ni nikjer naredilo škode. V ulici Bellosguardo je treščila v sobo namestniškega koncepista g. Breitenbergerja ter zažgala nek zastor na oknu.

Vreme. Po dolgem prenehanju vdobili smo v torek po noči zopet zaželjeni dež, kojega smo že živo potrebovali, kajti čutila je že suša vsled velike vladajoče vročine. Po Krasu, po Furlanskem in v Berdah je nekda toča napravila veliko škodo vinogradom, ki so letos lepo kazali.

„Dom in svet“ št. 7. prinaša sledečo vsebino: 1. Frančišek Pustovrh, slovenski slikar. Spisal Janko Barle. 2. Slovenskemu kresu. Zložil A. H. 3. Ljudska osveta. Povest. Spisal Podgoričan. 4. Spoznanje. Zložil A. M. 5. Kameleon. Črtica iz sedanjega življenja. Spisal Tine Brdnik. 6. Naša železnica. Spisal Ivan Zupanec. 7. Z gorè. Zložil Sovran. 8. Zdaj in nekaj. Zložil A. M. 9. Diabolus vagabundus. (Peklenšček Potepenšček.) Kratkočasnica. — Po narodnih pripovedkah spisal Anton Hribar. 10. „Pavel Butara.“ Zložil J. O. Golobov. 11. Na kresni večer. Zložil J. O. Golobov. 12. Rimsko mesto Virunum na Koroškem. Spisal A. St. 13. Grof Raddecki, oče naših vojakov. Sestavil dr. Fr. L. 14. Na jutrovem. Potopisne in narodopisne črtice. Spisal dr. Fr. L. 15. Slovestvo. 16. Razne stvari.

„Ljubljanski Zvon“ 7. zvezek prinaša sledečo vsebino: 1. Dolenjec: Nemi pevec. 2. Josip Starè: Lisjakova hči. Povest. (Dalje.) 3. M. Cilenšek: S Ptuja na Rogaško goro. (Dalje.) 4. Slovén: Vodomet. 5. A. Funtek: Senanus. (Konec.) 6. A. Dolenc: Okolo svetá. (Dalje.) 7. Harambaša: Janez Ziegler. 8. X.: Glasbena doba 16. stoletja in Jakob Gallus. 9. Književna poročila. 10. Listek.

Štev. 632.

Razpis učiteljskih služeb.

V koperskem šolskem okraji sti stalno ali provizorično popolniti službi učitelja voditelja III. vrste pri Sv. Antonu in učiteljice III. vrste v Šmarji.

Popolni razpis teh služeb objavil se je v uradnem listu „Osservatore Triestino.“

C. kr. okrajni šolski svet.

V Kopru dne 12. julija 1892.

Predsednik: Schaffenhauer-Neys.

Podpisana javljata potrtem srcem, da je njuni mož, oziroma brat

Dragotin Kravos

po dolgej in mučnej bolezni dne 13. t. m. ob 10. uri zjutraj v Gospodu zaspal, v 30 letu dobe svoje. Ob enem se iskreno zahvaljujeta vsem onim, kateri so rajncemu izkazali zadnjo čast s tem, da so njega ostanke spremili na Ajdovsko pokopališče.

Ajdovščina, 16. julija 1892.

Amalija Kravos, Fran Kravos,
udova. brat.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12. ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dnlj prej. 5%
Enkomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 3%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v večje svote po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 23. Aprile 1892. 13—24

Kina-železna esenca

proti boleznim v želodcu in na živcih, kakor tudi za krepčanje krvi. Steklenica 70 kr. — Marijine kričistilne kroglice, tudi čistilni lek. Skatljica 20 kr., 6 skatljic 1 gl. Lekarna Franzoni, Via S. Antonio nuovo 5, poleg cerkve. Zaloga vsa-korsnih zdravil.

Josip Pizzarello

mehanič v Trstu
Via Fontanone br. 12
popravlja in prodaja stroje za šivanje vsakršnega zistema, nove in že rabljene, z garancijo. Instalujejo se električni zvonce. Popravljajo se velocipedi z pnevmatiško gumo. 14-104

Moja zaloga strojev nabaja se v TRSTU, ulica Zonta števil. 5, pod tvrdo

Živic in družb. (Schivitz & Comp.)

V zalogo prihajajo pogostoma dozdevni kupci, koji si stroje ogledujejo, pa kadar jih so dobro ogledali in ceno izvedeli, izražajo svojo nevoljo, češ, da so si stroje drugod slabo kupili, ker moji so bolji in cenejši. Kupujejo mačko v žaklji, ker ne poznajo blaga, kojega kupijo, ne agenta, po kojim, in ne fabrikanta pri katerem naročujejo. Pride blago slabo ali dobro, morajo je držati, in sreča, če se ne pridejo ob plačano aro.

Prosim gospode posestnike, naj pridejo v mojo zalogo poprej, ko stroje kupijo kje drugje; zmenili se bomo, ker moja skrb je, vsem dobro postreči; živim v deželi in od deželčanov, zato pa niso v nevarnosti, biti opeharjeni. Prosim narodnjake, naj se držijo načela „svoi k svojim“ in da ne bi podpirali ljudi, kateri morda nas zaničujejo in nam škodujejo.

Prporočam mlatilnice in čistilnice za žito, pumpe za vsako rabo, cevi, in vsake vrsti drugih strojev in kar k temu spada.

Moje škropilnice proti peronospori so se skazale najizvrstnejše.

Izdelujem vodovode, tovarne t. t. d.

V. Mat. Živic, inženir.

Seme

za rejo sviloprejk

gospoda Tomaža Sotto-Corona iz Vodnjana (Dignano) v Istri je poznano kot izvrstno, posebno pa izdatno za naše kraje. Seme to je prēmevano. 2-3 Dobiva se pri

Alfredu Schmutzu, trgovcu v Komnu.

Kdor bi je potreboval, naj se o pravem času obrne do gori imenovanega trgovca v Komnu.

Katoliki!

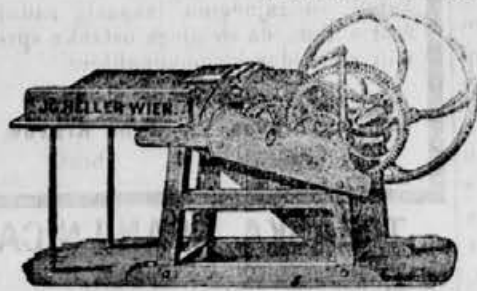
Pomozite mi zgraditi cerkev za tukajšnju prav ravno Pijevo občino, na mesto sedanje siromašne in podrtljive kapele. S prvim oktobrom bi rad pričel zidanje, a nimam še zbrane niti polovici za zgradbo potrebne denarja. Dobrodošel je tudi najmanji dar.

Frank

šupnik pri sv. Piju. (St. Pius). Berlin, Pallisadenstrasse 73.

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice, čistilne mline za žito, izbiralnice, rezalnice za krmo, mline za sadje, tlačilnice za sadje, tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

1-20

Cene so se znova znižale!!!

9-20

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 41-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dobajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, prožljivo in prebavljivo ter se prodajajo po prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugoj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v skatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Zgubilo se je

od Kobdilja do Ajdovščine eno pokrivalo za vozove v dveh kosih. Kdor je je našel, naj je blagovoli prinesiti na pošto v Ajdovščini, kjer dobi primerno plačilo. 2-2

Tinktura za želodec,

katero prireja G. PICCOLI, lekar

„pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta je mehko uplívno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo. Krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkah po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 56 stekl., 5 kg. teže, velja gl. 5.28. Poštno plača naročnik. Po 15 kr. stekleničica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 23-25

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentrož (millefiori), kri čistee in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodlom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., a pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravila.

Dobiva se v odlikovani lekarni 49-100 PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo se neutogoma.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vodá, zmlatih oljnatih barv najfinijih vrsti; rudeče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 3-50

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-6 TRST 7-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv. (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrečev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Okoli 10.000 opek (korcev)

je takoj za prodati. Kdor želi jih kupiti, poizve več o tem pri Josipu Milave-u v Cerknici. 3-3

10-6 Novosti! 3-10

Srajce za hribolazce tkane, iz najbojših snovij, gladke barve ali pisane, s širokim doli povešenim ovratnikom in dvema žepi na prsih, popolna velikost, izborno delo. Komad gl. 1.20

Svileni pasi 1 meter dolgi, 6 cm. široki, s posebno dvojno kačesto zaponu. Komad 50 kr.

Klobuk za hribolazce iz I-a klobučevine se širokim svilenim trakom ter mošnjikom za nakite. gl. 2

Ovratnice za hribolazce 3 komadi gl. 1

razpošilja po poštne povzetju

Emil Storch

Dunaj, I. Salzgasse Nr. 65

„L' ALLIANZ“

družba za zavarovanje življenja in dohodkov,

prevzemlje razun navadnih zavarovanj na človeško življenje vseh kombinacij, tudi novo, po njej ustanovljeno jedino v Avstro Ogerski monarhiji:

zavarovanje za delavce proti mesečni ali tedenski premiji

na katero obrača vso svojo pozornost in kojega uspehi v tej široki zavarovanja so si pridobili priznanje vseh delavskih krogov in obrtnikov, ker odgovarja vsotranske potrebi.

Od ustanovljenja „L' Allianz“-e (julij 1890) do 31. marca t. l. sprojelo se je 62.255 ponudeb zavarovanja za skupen znesek gl. 11.156.189.90 za slučaj smrti ali do življenja stanovite dóbe; izplačalo pa se je v istem času brez zadržka gl. 42.478.60 za 207 slučajev smrti.

Ljudski program „L' Allianz“-e in časten napredek njen zaslužni vso pozornost delalskih krogov v vsekem oziru kakor doslej z ozirom na korist, koju jim družba ponuja in na živo zanimanje vseh za obstanek svojih družin mislećih osob.

„L' Allianz“-a je zastopana v vseh g' avnejših mestih monarhije po agencijah in uplačilnih uradih. — Prospekte pošilja zastoj in informacije daje na zahtevo vsakemu. 1-10

Glavni zastop za Trst, Primorsko, Istro in Dalmacijo:

A. Hirschfeld, Trst (Tergesteo).

Korneuburški prašek za rejo živine za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je, pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II Cena cele skatljice 70 kr., 1/2 skatljice 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno

Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.

Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.